

ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ

Πικάσο, ο κοσμηματοποιός

Της **Μαίρης Αδαμοπούλου**

Είναι πολύτιμα και φέρουν διάσημες υπογραφές. Είναι έργα τέχνης, αλλά η θέση τους δεν είναι στα σαλόνια. Σχεδιάστηκαν για να κοσμήσουν γυναικείους λαιμούς, δάχτυλα, καρπούς. Αλλά φτιάχτηκαν από ασήμι και χρυσό κι άλλα από τσιγάρα και σπέρτα ή από φελλό και σύρμα.

Είναι τα 200 και πλέον κομμάτια – πολλά εξ αυτών μοναδικά κομμάτια – που σχεδίασαν και δημιούργησαν σε πολλές περιπτώσεις μεγάλα ονόματα της διεθνούς εικαστικής σκηνής, όπως ο Πάμπλο Πικάσο, ο Ζορζ Μπρακ, ο Τζόρτζιο ντε Κίρικο, ο Ζαν Κοκτώ, ο Μαν Ρέι, ο Αλεξάντερ Καλντέρ, ο Ρόι Λικτενστάιν, η Λουίζ Μπουρζουά, η Γιόκο Ονο, ο Τάκισ, ο Στήβεν Αντωνάκος, ο Τζεφ Κουνς, ο Κώστας Κουλεντιανός, ο Νίκος Χατζηκυριάκος-Γκίκας, ο Αλέκος Φασιανός. Και τα οποία ως αποκτήματα μιας ιδιωτικής συλλογής – εκείνης της Νταϊάν Βενέ – ταξιδεύουν στον κόσμο, κάνοντας την τρίτη στάση τους, μετά το Ρουμπέ της Γαλλίας και τη Νέα Υόρκη, στην Αθήνα της οικονομικής κρίσης και στο Μουσείο Μπενάκη.

«Όλα ξεκίνησαν όταν ο σύζυγός μου (σ.σ.: ο γλύπτης Μπερνάρ Βενέ) πριν από 25 χρόνια τύλιξε γύρω από το δάχτυλό μου ένα φύλλο ασημιού ως δαχτυλίδι αρραβώνων», λέει η συλλέκτρια Νταϊάν Βενέ που έκτοτε άρχισε να αναζητεί κομμάτια που όχι απλώς είχαν σχεδιάσει σπουδαίοι καλλιτέχνες, αλλά είχαν και οι ίδιοι εμπλακεί στην παραγωγή τους. Προτιμά δε κομμάτια που δεν είχαν κυκλοφορήσει σε μαζική παραγωγή,

αλλά είτε σε ελάχιστα αντίτυπα είτε ως μοναδικά.

Γι' αυτό και άρχισε να αναζητά κομμάτια που ο Αλεξάντερ Καλντέρ έφτιαχνε για την κόρη του, καρφίτσες και δαχτυλίδια που ο Πάμπλο Πικάσο σχεδίαζε για τις μούσες-ερωμένες του Μαρί Τερέζ Βάλτερ και Ντόρα Μάαρ.

«Εδώ ξετυλίγεται μια διαφορετική ιστορία για το κόσμημα, μακριά από τις γυαλιστερές σελίδες των περιοδικών μόδας. Είναι η ιστορία κάποιων διακεκριμένων καλλιτεχνών, ανδρών και γυναικών, που μπήκαν σ' αυτή την περιπέτεια παρακινημένοι είτε από αγάπη για τη γυναίκα τους, την κόρη τους ή κάποια φίλη, είτε από την πρόκληση που εμπριέχει αυτή η περιπέτεια, είτε πάλι από ενδιαφέρον γι' αυτό το ιδιαίτερο μέσο έκφρασης», σημειώνει η συλλέκτρια. Της

οποίας τα κομμάτια θα συμπαρουσιαστούν με σημαντικά δάνεια τόσο από την Ελλάδα όσο και από το εξωτερικό ώστε να επιτευχθεί ο στόχος της έκθεσης: να τεθεί εκ νέου το ζήτημα της σύνδεσης της αργυροχοΐας με τις πλαστικές τέχνες.

▶ **ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 3**

▲ «Ο Μεγάλος Φαύνος», μενταγιόν του Πάμπλο Πικάσο από χρυσό (1973)

► Καρφίτσα από μέταλλο και σμάλτο του Φερνάν Λεζέ (δεκαετία του '50)

► Χειροπέδα «Μεταμόρφωση» (1992) από χρυσό του Μπρούνο Μαρτινάτσι

◀ Περιδέραιο - κουνέλι από λευκόχρυσο με την υπογραφή του Τζεφ Κουνς, δημιουργία της περιόδου 2005-2009

1. Βραχιόλι με χάπια από ασήμι διά χειρός Ντέμιαν Χερστ (2004)

2. Χρυσό μενταγιόν με την υπογραφή του Μαν Ρέι (1972)

3. Λευκό και κίτρινο χρυσό χρησιμοποιήθηκε για το δαχτυλίδι που σχεδίασε η Γκόκο Ονο το 2004

4. Καρφίτσα από σμάλτο και μέταλλο του Ρόι Λιχτενστάιν υπό τον τίτλο «Μοντέρνο κεφάλι» (1968)

Μια εναλλακτική ανάγνωση της ιστορίας της τέχνης μέσα από κοσμήματα φτιαγμένα άλλα από τσιγάρα και άλλα από χρυσό προτείνει η νέα έκθεση του Μουσείου Μπενάκη

Εναν δίσκο βινυλίου από χρυσό με χαραγμένες τις λέξεις «Imagine» και «Peace» επέλεξε να φτιάξει η Γκόκο Ονο. Ο Τζεφ Κουιν απλώς συρρίκνωσε το σήμα κατατεθέν του, το ασπρέμινο κουνέλι που είναι φτιαγμένο από μπαλόνια. Η Λουίζ Μπουρζουά επέλεξε να δημιουργήσει ένα κολιέ που παραπέμπει σε ζώνη αγνότητας. Ο Αλεξάντερ Καλντέρ έπλασε ένα κολιέ από μπρούντζινες σπειρές. Ο Ντέμιαν Χερστ κρέμασε σε ένα κολιέ χάπια και κάπνιλες. Και ο Αρμάν έκλεισε σε ένα διάφανο πανταφίφ ένα σπασμένο ρολόι.

Είναι μερικά μόνο από τα κοσμήματα-έργα τέχνης που υπογράφουν οι 140 καλλιτέχνες – ανάμεσά τους και 21 Έλληνες – που συνθέτουν την έκθεση «Από τον Πικάσο στον Κουιν - Κοσμήματα καλλιτεχνών», η οποία έχει ως πυρήνα της τη συλλογή της Ντίαν Βενέ και έχει εμπλουτιστεί με δάνεια από ελληνικές και ξένες συλλογές: τρεις μάλλινα εκ των Ελλήνων – ο Μίλτος Μικαηλίδης, η Λίνα Μπεμπη και ο Νάκης Ταστασιόγλου – ανταποκρινόμενοι στο κάλεσμα της συλλέκτριας

Καρφίτσες, κουνέλια και κολιέ... αγνότητας

Μενταγιόν από χρυσό, ρουμπίνια και διαμάντια, που ο Ζαν Κοκτό ονόμασε «Κυρία» το 1960

«Χρυσή αράχνη». Καρφίτσα από χρυσό (1996) της Λουίζ Μπουρζουά

και επιμελήτριας της έκθεσης δημιούργησαν ειδικά για την ελληνική διοργάνωση από μια εικαστική εγκατάσταση, σε διάλογο με το εκτεθειμένο κοσμήματα.

Πολύτιμες δημιουργίες που δεν καλύπτουν μόνο μια ευρεία γκάμα καλλιτεχνών και τόσεων, αλλά και ένα μεγάλο μέρος του 20ού αιώνα, καθώς τα παλαιότερα κοσμήματα δημιουργήθηκαν

το 1935 με την υπογραφή του Τζακομέτι και το 1939 με την υπογραφή του Καλντέρ, για να φτάσουμε έως τον 21ο αιώνα.

«Η έκθεση αποτελεί μια εξαιρετική ευκαιρία για το κοινό να δει πώς με έναν παιχνιδιάρικο τρόπο οι εικαστικοί δημιουργοί παραλλάσσουν το έργο τους και πειραματίζονται με άλλα υλικά

και φόρμες. Όπως σε μια έκθεση όπου συμμετέχουν πολλοί καλλιτέχνες, έτσι και στη συγκεκριμένη οι επισκέπτες θα έχουν την ευκαιρία να δουν διαφορετικές τεχνολογίες και ρεύματα», εξηγεί στα «ΝΕΑ» η συντονίστρια της έκθεσης εκ μέρους του Μουσείου Μπενάκη, το οποίο και φιλοξενεί τα κοσμήματα, Ξένια Πολίτου (σε συνεργασία με την αίθουσα τέχνης Μέδουσα).

Δεν είναι όμως πρόκληση τη στιγμή που η Ελλάδα βρίσκεται σε βαθιά ύφεση να παρουσιάζεται μια έκθεση με κοσμήματα; «Δεν εστιάζουμε στα πολύτιμα υλικά. Αλλάστε υπάρχουν κοσμήματα από σύρμα του Γιώργου Γυπαράκη, από τσιγάρα και σπέρτα του Ντόναλντ Σουλτάν, από ύφασμα, φελλό και σύρμα του Βασίλη Σκυλάκου... Εστιάζουμε στην έμπνευση των καλλιτεχνών», λέει η Ξένια Πολίτου.